

TJEJER I HYTTAN

Ibland funderar man över varför så få kvinnor arbetar med glasblåsning. Det blev en rundtur på bruken för att få lite synpunkter från några av de tjejer som har hyttan som arbetsplats.

Många är positiva personer. De flesta sade sig trivas bra med arbetet i hyttan. Arbetskamraterna anges som en mycket viktig faktor för trivseln på arbetsplatsen. Arbetsinnehållet kommer som nummer två. Att kroppen inte ska orka med det påfrestande arbetet är tankar som troligen hindrar många från att satsa fullt ut på glasblåsaryrket.

Den huvudsakliga arbetsuppgiften är därför inbärning och uppläggning på kylröret. Många är fotanfångare. Några vill gå vidare och lära sig mer.

Eva Ohlsson, Veronica Ahlqvist, Anneli Lind och Helén Jönsson fanns i Sandviks hytta den här eftermiddagen. Alla fångar an till fot och tycker över lag att det är ganska bra att jobba i hyttan.

– Det kan vara tufft att arbeta bland killar. Man får tåla en hel del, men det gäller också att kunna ge igen. Vi tjejer har svårt att hålla oss framme, att ta för oss, och det hindrar oss. I utbildningsprojektet borde vi komma fram mer.

– Det är tufft för oss killar också, hörs från Heléns grannverkstad. Det är Jan-Erik som tror att killar bestämmer sig för att de ska lära sig och arbetar mer målmedvetet på det än vad flickorna gör. – Det kan nog stämma, tycker Helén, vi är nog mer räddhågade av oss. Det stämmer nog inte så bra på Helén, som förutom arbetet på Sandvik också har startat ett företag för tavelinramning.

Veronica Ahlqvist, fotanfångare

Anneli Lind bär in Pepperoni

Sonja Karlsson träffar vi vid vannan i Orrefors. Hon kom från Alsterfors via Gullaskruv till Orrefors 1983.

– Man utarbetar en egen teknik för de tunga lyften. Det här passar mig, men det är klart att det är tungt. Jag är van vid att arbeta ihop med killar, det är inget problem. Det bästa med det här jobbet är arbetstiderna. Jag trivs bättre på skiftet än i daghyttan.

Erna Andersson, Sveriges första kvinnliga glasblåsare finns i daghyttan i Orrefors. – 1961 blev jag "Miss Glas". Då arbetade jag i Alsterfors. Jag gästspelade som arbetsledare inom ett annat område under tre år, men glaset drog och jag kom tillbaka till hyttan. – Nu har jag ont i axlarna, berättar Erna, så för tillfället bär jag in. Mitt ordinarie jobb sedan 1984 är uppblåsare i vinglasverkstad. Jag har varit nyfiken och velat lära mig. Det är väl därför jag har kommit fram i yrket.

Inga-Lill Stjärnborg är tillfälligt vid vannan. – Ett roligt och annorlunda jobb. Det är tungt, men det är det i traditionella kvinnoyrken också. I vården är det t ex mycket tunga lyft som sliter på kroppen. Jag tycker det här är bättre.

Saima Westerlund är uppläggare vid kylröret. – Det är jobbigt att plocka av från sex band, men jag trivs jättebra. Arbetskamarterna betyder mycket.

Liselotte Johansson fångar an till grep

Liselotte Johansson är förste anförare i Boda. – Jag har arbetat här två år och vill lära mig mer. Det finns nog en fysisk begränsning. De riktigt tunga grejerna har jag nog svårt att klara av. I den här verkstaden gör vi styckebitar och prover. Det är ett omväxlande arbete och jag trivs bra både med jobbet och med killarna i verkstaden. Alla hjälper till så att jag får lära mig mer.

Liselotte är en stor tillgång i verkstaden och ett bevis på att målmedveten satsning ger resultat. Forts på nästa sida

Forts fr sid 1

Marianne Solberg kom till Åfors från den två-åriga utbildningen vid glasskolan i Kosta. – En bra bas att arbeta vidare på, säger Marianne. Jag vill lära mig hantverket. Arbetet är fysiskt tungt, men vi kvinnor har en fördel av att vi har ett lätt handlag. Man måste vara känslig när man hanterar glaset. I den här verkstaden fångar jag an till ben och fot. Jag gör också proppar och små fat till Gunnel Sahlins "Naturalis"-serie.

I Åfors satsas det mycket på arbetsrotation, att ta bort gränserna mellan olika arbetsuppgifter. Man växlar mellan verkstäder, inbärning, paketering, signering m m.

Elisabet Moschna är för tillfället inbärare. – Jag jobbar också i verkstad och fångar an till mindre produkter och vill lära mig mer, som att arbeta med större grejor. Här är jättebra att jobba. Det bästa glasbruk som finns!

Detta var några kvinnoröster om att arbeta i en mansdominerad värld.

Eva Svahn får representera Åfors kvinnor i bild

Eva Svahn, för tillfället i paketeringen, arbetar mest som inbärare. Det är ett viktigt arbete. – Det såg enkelt ut i början, men man måste känna till kyltemperaturer och vara noga när man ställer in grejorna i kylrör och ugnar, så att de inte skadas under vägen. Prima kan bli sekunda, eller helt förstört om vi slarvar. Den fina arbetsgemenskapen gör det roligt att arbeta här i Åfors, säger Eva.

Så här vackert är Olles glas, som också kommer att ingå i vårens nyhetskolektion
Foto: Per Larsson
Text: Britt Blomqvist

stora 400-liters fat av mörk ek och som är känt för enastående smak- och doftupplevelser. Glaset Armagnac har utformats så, att de vridna spiralerna på insidan av glaset gör det möjligt för de flyktiga dofterna att dröja sig kvar, så att vinkännare ska kunna särskilja de mycket speciella smakämnen som finns hos armagnacen. Enligt expertisen kan doften dröja sig kvar någon vecka i ett tomt glas...

Foto: Birgitta Ottosson, där inget annat anges.

Nästa Informationsblad, julnumret, kommer ut omkr 21 december. Manusstopp den 11 december.

Stressa inte! Köp julklappar i god tid!

Miljöförbättringar i syraavdelningen i Orrefors

Syrautrustningen har byggts in med en skyddsridå av plast. Det innebär att risken för stänk och inandning av fluorid minskas. Man har också byggt en separat skyddsridå som kan användas för att stänga av syraavdelningen från kringliggande verksamhet vid ev olyckstillbud. I skrubber-reningen tvättas fluorgaser genom att en skrubberbädd bestrålas med vattendimma. Bådden har tidigare bestått av koks, som så småningom lösts upp. Koksen har nu ersatts av plastflingor, som är ett mer beständigt material. Strålmunstyckena ska också bytas ut och tillsammans ska dessa åtgärder förbättra avgasreningen betydligt. Förbättringarna innebär bättre arbetsmiljö för den personal som arbetar direkt med syraarbetet och också för dem som arbetar i närheten av syraavdelningen. En annan positiv effekt är att utsläppen i den yttre miljön minskar.

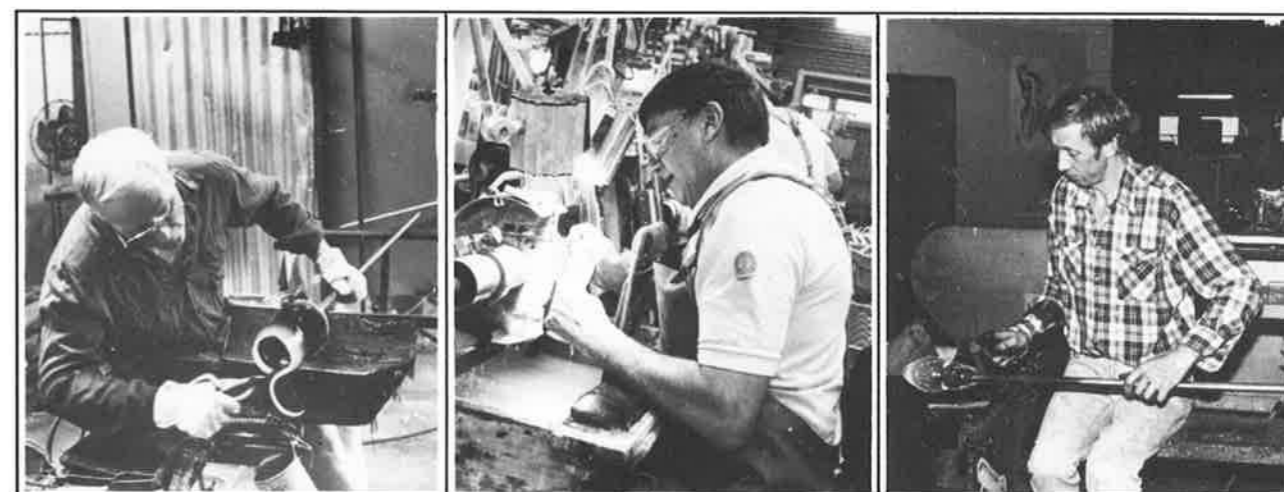
Olles Armagnacglas i centrum

Måndagen den 26 oktober kunde man se ett femtiotal vinkännare, restaurangchefer och vinskribenter strömma in genom porten till en av restaurangerna i Gamla Stan i Stockholm. Samlingsplats var vinkällaren på restaurang Lejontornet, som lär vara en av de finaste i landet. Bland gästerna, som inbjudits till detta vinseminarium av Stockholms Stads Wiinskiänksocietet, fanns också ett 15-tal betydande vinproducenter från Frankrike.

Vinprovning

För kvällens vinprovning stod ett speciellt framtaget Orreforsglas i centrum. Efter en ursprunglig idé från den franske armagnacspecialisten René Cognanne, har Olle Alberius för Stockholms Stads Wiinskiänksocietet utvecklat ett aromglas för Armagnac, detta speciella vindestillat från södra Frankrike, som lagras upp till 50 år i

1992 års Hald-Gatestipendiater

Allan Petersson, mästare på Sandvik.

– Det är naturligtvis roligt att få en utmärkelse. Jag har jobbat i glasindustrin sedan 1950 då jag började på Hovmantorps glasbruk. Det gick i konkurs 1968 och då började jag här på Sandvik och här har jag blivit kvar. Nu arbetar jag mycket med provtillverkning.

Jobbet har blivit bättre och bättre ju längre jag har hållit på. Det är inte så ansträngande idag som när jag började med glasarbetet. I den här verkstaden har vi också omväxlande tillverkning och det gör ju jobbet mer intressant. Vi arbetar en hel del med att ta fram nya produkter tillsammans med våra formgivare, främst Erika Lagerbielke. Vid besöket är Erikas Louise-skålar i produktion. – Jag har inte hunnit tänka ut vad jag ska använda pengarna till. Det blir kanske en resa.

Alf Johansson är dekorslipare och har yrket i generna.

Farfar och morfar och far var glasslipare i Kosta, men under de svåra åren på 30-talet flyttade föräldrarna till Flygsfors. Där började Alf som polerare 1949, endast 14 år gammal. 1961 kom han till Orrefors. – Här fanns möjlighet att få göra mer avancerade grejor, säger Alf och det lockade ju. Förr var det ganska strikta gränser mellan sliparna. Man specialiserade sig. Själv slipade jag mycket Gate-serviser. Nu är det mer lagarbete och vi växlar mellan de tunga bitarna och servis-glas. Arbetet blir mer omväxlande på det sättet. Just nu slipar jag det klassiska Karolinaglas.

Jag är mycket glad för stipendiet. En uppskattning för många års arbete och en förgyllning av vardagen.

Jan-Olof Augustsson, glasblåsare i Kosta, är yngst av stipendiaterna med sina 37 år.

– Jag har arbetat i flera verkstäder. Här, i provverkstaden, har jag jobbat i fem år och trivs bra. Det bästa är att vi är ett bra arbetsgång som kommer bra överens. Kontakten med formgivarna och att få prova på nya tekniker är positivt. Vi gjorde t ex alla bitar, utom Bertil Valliens sand-gjutna, till jubileums-kollektionen "Edition 1992". Det var ett roligt jobb, inte minst för att det har gått så bra försäljningsmässigt. Vid besöket gör man Kjell Engmans "Fenix"-kannor i verkstaden, ordinarie produktion. – Den här produktionen är inte så jobbig att göra. Ibland gör vi bitar som väger 10 - 12 kg, men det handlar mer om teknik än om styrka när man hanterar pipan. Jag blev glad och överraskad över stipendiet. Det är roligt att få en sådan här uppmuntran för arbetet.

Högtidlig utdelning av stipendierna blir det på Smålands Muséum i Växjö, Luciadagen den 13 december

Orrefors och Kosta Boda på topp i New York

Vår årliga mässaaktivitet i Frankfurt lär många av oss känna till. En mässa som till ytan sträcker sig över hela 10 byggnader.

I New York går mässorna på höjden, bokstavligen talat. På adress 41 Madison, finner man de företag som årligen deltar i New York Tabletop Exhibition, mässan som pågår under en vecka och som i dagligt tal kallas "Market Week".

Nytt showroom

Sedan lördagen den 7 november finns också Orrefors och Kosta Boda där med egen monter. Då invigdes ett showroom på ca 100 kvm, som blev ett välkommet komplement till butiken/galleriet på 57nde Gatan.

Ett showroom, som förutom för de två årliga mässorna höst och vår, kommer att bli en fast punkt för några av våra amerikanska säljares kundträffar.

Positiv vändning för Orrefors

Anne Nilsson, som tillsammans med Erika Lagerbielke, står för många av Orrefors nyheter, var på plats. Anne berättar att det kändes fantastiskt positivt, som en vändning för Orreforssortimentet.

Välbesökt

Det kom mycket folk och nyheterna passade in både form- och prismässigt. Annes Kantarellvaser i driven helkristall, som premiärvisades i New York, föll den amerikanska publiken på läppen. Ljustakarna "Celeste" gjorde succé när de nu visades för första gången på den amerikanska marknaden. Säljarna var mycket entusiastiska och gav väl godkänt åt både sortiment och showroom.

Kosta Boda

Kosta Bodasortimentet går bra på USA-marknaden. Försäljningsbudgeten kommer att överträffas med 10-15%, vilket måste uppfattas som mycket bra.

Nyheterna fick ett positivt mottagande och ett par extra roliga detaljer kan noteras.

Dels uppfattade amerikanerna Gunnel Sahlins små fat i "Naturalis"-serien som hjärtformade. En utmärkt present på Valentinedagen den 14 februari, som firas stort över hela USA och då man skänker gåvor, inte minst till sin hjärtevän... Dessutom applåderades Bertil Valliens Accentskålar av både säljare och inköpare.

En framgångsrik vecka, alltså för båda våra varumärken **Orrefors och Kosta Boda.**

NÄRVARORAPPORTERING, PRODUKTIONS- UPPFÖLJNING OCH KALKYL

Sedan ett par veckor tillbaka använder hela företaget det nya rapporteringssystemet AL 100. Det vi ser vid våra arbetsplatser är terminalen där vi knappar in och ut när vi kommer till och när vi går från arbetet.

REGISTRERING

De uppgifter som vi själva registrerar genom vårt anställningsnummer, hämtas in till en persondator (PC), där uppgifterna kontrolleras. Detta blir sedan underlag för lönen.

ARBETSORDER

Systemet används också för rapportering av arbetsorder. Man registrerar när man börjar en viss order och vilken operation som utförs. Man registrerar också hur många godkända resp kasserade bitar man har gjort. Programmet gör sedan avstämning mot närvaro-rapporteringen och beräknar tid/order som förs till programmet för efter-kalkylering. Så småningom kommer detta system att finnas på alla bruk.

EFTERKALKYL

I efterkalkylen beräknas tillverkningskostnaden. Denna jämförs med en förkalkyl och resultatet (i kronor) redovisas. Efterkalkylen innehåller också en hel del andra uppgifter som används för produktionsstatistik för olika ändamål.

Ingvar Alm och Tommy Fransson har installerat systemet på alla bruk. Program och utrustning kommer från Altema. För kalkylema används "Open Access" databasprogram och hela systemet körs i persondatorer.